b&w-voorstel

GEMEENTE WEERT

Afdeling	: Griffie	B&W-voorstel: DJ-478891
Naam opsteller voorstel	: Madeleine Wolfs (0495-575206)	Zaaknummer: 478877
Portefeuillehouder	: A.A.M.M. (Jos) Heijmans	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Kennisnemen van het initiatiefvoorstel van het FVO om vast te stellen het protocol processtappen bestuurlijke integriteit gemeente Weert.

Voorstel

Kennis te nemen van het initiatiefvoorstel van het FVO om vast te stellen het protocol processtappen bestuurlijke integriteit gemeente Weert.

Inleiding

Bij besluit van 22 februari 2017 heeft de raad de "Gedragscode bestuurlijke integriteit gemeente Weert 2017" vastgesteld. In de gedragscode is bepaald dat er afspraken worden gemaakt over de processtappen die worden gevolgd ingeval van een vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager van de gemeente. Deze afspraken worden vastgelegd in het protocol dat nu voorligt.

Beoogd effect/doel

In dit protocol staat beschreven welke functionaris welke rol vervult, welke stappen worden doorlopen bij een (vermoeden van) een integriteitsschending en hoe hierover wordt gecommuniceerd.

Om het hanteren van het protocol te vereenvoudigen is een stroomschema gemaakt, dat digitaal en op papier te raadplegen is. Hierin zijn schematisch alle processtappen op een rijtje gezet.

Argumenten

Een vooraf vastgelegde werkwijze geeft houvast en rust op het moment dat er gehandeld moet worden. Rollen, verantwoordelijkheden en processtappen zijn hiermee voor iedereen duidelijk.

Weert, 2 maart 2018	S		B	W FvE	W PS	W GG	W MvdH
De ~~directeur~~ griffier,		akkoord					
		bespreken					
Soort besluit: Besluit college			20032018				

In te vullen door het B&W secretariaat:

☒ Akkoord
☐ Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
☐ Anders, nl.:

☐ Niet akkoord
☐ Gewijzigde versie

☐ A-stuk
☐ B-stuk
☐ C-stuk

Beslissing d.d.: 20.3.2018. Nummer: 5

De secretaris,

Daarnaast wordt er op deze manier een uniforme werkwijze afgesproken.

Kanttekeningen en risico's

Geen.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Geen.

Uitvoering/evaluatie

De gedragscode en het protocol zullen regelmatig onderwerp van gesprek zijn. Indien dat wenselijk wordt geacht worden afspraken herzien en opnieuw vastgelegd.

Communicatie/participatie

Het protocol wordt gepubliceerd via de Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving (CVDR) en wordt u via het bestuurlijk informatiesysteem beschikbaar gesteld in het themadossier 'vademecum'.

Overleg gevoerd met

Intern:
- Werkgroep bestuurlijke integriteit: burgemeester, secretaris, wethouder Sterk, raadsleden Sijben en Van Buuren, integriteitscoördinator en griffier.
- I. de Pooter (integriteitscoördinator) en J. Bijnen (programma Engage)

Extern:
Niet van toepassing.

Bijlagen:

Concept-initiatiefvoorstel, concept-protocol met processchema.

raads-
voorstel

FVO

Afdeling	: Griffie	Raadsvoorstel: DJ-478882
Naam opsteller voorstel	: Madeleine Wolfs m.wolfs@weert.nl / 0495-575206	Zaaknummer: 478877
Portefeuillehouder	: A.A.M.M. (Jos) Heijmans	

Onderwerp

Protocol processtappen bestuurlijke integriteit gemeente Weert.

Voorstel

Het protocol processtappen bestuurlijke integriteit gemeente Weert vast te stellen.

Inleiding

Bij besluit van 22 februari 2017 heeft uw raad de "Gedragscode bestuurlijke integriteit gemeente Weert 2017" vastgesteld. In de gedragscode is bepaald dat er afspraken worden gemaakt over de processtappen die worden gevolgd ingeval van een vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager van de gemeente. Deze afspraken worden vastgelegd in het protocol dat nu voorligt.

Dit protocol moet tevens worden bezien in het licht van artikel 170 lid 2 van de Gemeentewet. In dit artikel wordt aan de burgemeester een zorgplicht op het gebied van de bestuurlijke integriteit toegekend. Hij heeft hiermee de taak gekregen om de bestuurlijke integriteit binnen de gemeente te bevorderen.

Beoogd effect/doel

In dit protocol staat beschreven welke functionaris welke rol vervult, welke stappen worden doorlopen bij een (vermoeden van) een integriteitsschending en hoe hierover wordt gecommuniceerd.

Het protocol ziet op de volgende situaties:

1. Twijfel bij een raadslid of wethouder over een eigen voorgenomen handeling of over een eigen reeds uitgevoerde handeling.
2. Een vermoeden bij een ander (*) van een misstand bij een raadslid of wethouder bij een nog niet uitgevoerde handeling.
3. Een vermoeden bij een ander (*) van een misstand bij een raadslid of wethouder bij een reeds uitgevoerde handeling.
4. Een vermoeden bij een ander (*) van een misstand bij de burgemeester bij een nog niet uitgevoerde handeling.
5. Een vermoeden bij een ander (*) van een misstand bij de burgemeester bij een reeds uitgevoerde handeling.

(*) Met 'ander' wordt bedoeld: een burger, een bedrijf of instelling, een raadslid, een commissielid, een portefeuillehouder of een ambtenaar.

Om het hanteren van het protocol te vereenvoudigen is een stroomschema gemaakt, dat digitaal en op papier te raadplegen is. Hierin zijn schematisch alle processtappen op een

rijtje gezet. De beschrijvende teksten uit het protocol worden medio dit jaar ook nog als toelichting bij de diverse processtappen geplaatst.

Argumenten

Een vooraf vastgelegde werkwijze geeft houvast en rust op het moment dat er gehandeld moet worden. Rollen, verantwoordelijkheden en processtappen zijn hiermee voor iedereen duidelijk.

Daarnaast wordt er op deze manier een uniforme werkwijze afgesproken.

Het protocol beschrijft ook enkele principes die worden gehanteerd bij het onderzoeken van vermoedens van misstanden:

- onpartijdige handhaving;
- terughoudend zijn met publiciteit;
- zorgvuldigheid tegenover de vermeende schender;

zorgvuldigheid tegenover de melder.

Kanttekeningen en risico's

Geen.

Financiële gevolgen

Geen.

Uitvoering/evaluatie

De gedragscode en het protocol zullen regelmatig onderwerp van gesprek zijn. Indien dat wenselijk wordt geacht worden afspraken herzien en opnieuw vastgelegd.

Communicatie/participatie

Het protocol wordt gepubliceerd via de Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving (CVDR) en wordt u via het bestuurlijk informatiesysteem beschikbaar gesteld in het themadossier 'vademecum'.

Advies raadscommissie

P.M.

Bijlagen

Concept-protocol processtappen bestuurlijke integriteit gemeente Weert en gedragscode bestuurlijke integriteit gemeente Weert 2017.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het fractievoorzittersoverleg,

FVO

Nummer raadsvoorstel: DJ-478882

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van het fractievoorzittersoverleg van 01-03-2018;

besluit:

Het protocol processtappen bestuurlijke integriteit gemeente Weert vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 maart 2018.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans

GEMEENTE WEERT

PROTOCOL PROCESSTAPPEN BESTUURLIJKE INTEGRITEIT GEMEENTE WEERT

Principes

Onpartijdige handhaving
De gedragscode legt de morele kernwaarden vast waaraan het handelen van politieke ambtsdragers moet voldoen. Handhaving van de kernwaarden mag geen inzet van partijpolitiek worden.

Terughoudendheid met publiciteit
Voorkomen moet worden dat er in de media al een veroordeling van een politieke ambtsdrager heeft plaatsgevonden voordat er onderzoek is gedaan. Als er uiteindelijk werkelijk sprake blijkt te zijn van een integriteitsschending en er een oordeel over de ernst daarvan en over een passende sanctie is gevormd, mag en moet de kwestie natuurlijk wel naar buiten worden gebracht.

Zorgvuldigheid tegenover vermeende schender
Iedereen die mogelijk een integriteitsschending heeft begaan heeft er recht op dat er uiterste zorgvuldigheid wordt betracht in alle fasen van de handhaving (waarschuwen, advies inwinnen, onderzoek, hoor en wederhoor, sanctionering).

Zorgvuldigheid tegenover melder
Indien een melder ervoor kiest anoniem te melden, wordt zijn anonimiteit gedurende het gehele proces gewaarborgd. Een melder die bij de gemeente Weert werkzaam is of korter dan 1 jaar geleden werkzaam is geweest mag als gevolg van het doen van een melding van een vermoeden van een integriteitsschending geen nadelige gevolgen ondervinden voor zijn rechtspositie of bij de uitoefening van zijn functie.

Reikwijdte protocol

Dit protocol moet worden beschouwd als bijlage bij de "Gedragscode bestuurlijke integriteit gemeente Weert 2017". Artikel 13 van de gedragscode schrijft een meldingsregeling voor waarin afspraken worden vastgelegd over de processtappen die worden gevolgd in geval van een vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager van de gemeente. Dit protocol moet tevens worden bezien in het kader van artikel 170 lid 2 van de Gemeentewet. In dit artikel wordt aan de burgemeester een zorgplicht op het gebied van bestuurlijke integriteit toegekend. Hij heeft hiermee de taak gekregen de bestuurlijke integriteit binnen zijn gemeente te bevorderen.

Indien raadsleden, commissieleden, portefeuillehouders, ambtenaren, organisaties, bedrijven of burgers een redelijk vermoeden hebben van schending van bestuurlijke integriteit door een lid van de gemeenteraad, een lid van een commissie of een lid van het college van burgemeester en wethouders kunnen zij dit melden bij de Vertrouwenspersoon Integriteit (VPI) van de gemeente. Dit betreft de interne melding. Indien deze interne melding niet naar tevredenheid wordt afgehandeld, kan men zich wenden tot het Huis voor de Klokkenluiders (extern meldpunt). Degenen die een melding behandelen kunnen advies inwinnen bij het Steunpunt Integriteitsonderzoek Politieke Ambtsdragers en de Stuurgroep Integriteit van de provincie Limburg.

Het protocol bevat ook een procedure bij twijfel over eigen handelen.

Voor de ambtelijke organisatie gaat in 2018 een aparte regeling gelden, te weten "Regeling Melding Vermoeden Misstand gemeente Weert 2018".

Rollen

Burgemeester
De burgemeester heeft ingevolge artikel 170 lid 2 van de Gemeentewet de taak om de bestuurlijke integriteit van zijn gemeente te bevorderen. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor de portefeuille integriteit duidelijk belegd. Op grond van deze wettelijke bepaling kan de burgemeester naar gelang de situatie handelend optreden.

De burgemeester:
- Doet feitenonderzoek en vooronderzoek (laat vooronderzoek doen) of een verdenking grondslag heeft.
- Geeft indien nodig opdracht voor een vervolgonderzoek.
- Beoordeelt de resultaten van het onderzoek en legt deze voor aan de raad.
- Doet een voorstel voor een passende sanctie.
- Doet eventueel aangifte.
- Verzorgt de interne en externe communicatie.

Vertrouwenspersoon integriteit (VPI)
Het heeft de voorkeur als een vermoeden van een integriteitsschending door degene die dat vermoeden heeft wordt besproken met de desbetreffende persoon zelf. Deze kan zich dan beraden om de handeling door te zetten of niet. Ook kan hij advies ter zake inwinnen. Een melding kan ook worden gedaan bij de VPI van de gemeente Weert. Een melding hoeft niet noodzakelijkerwijs te gaan over een vaststaand feit. Er kan ook sprake zijn van een vermoeden. Indien iemand een melding doet, moet er wel sprake zijn van een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden, gebaseerd op eigen kennis of eigen waarneming. Alleen dan worden meldingen in behandeling genomen. Een melder kan aangeven anoniem te willen blijven. De VPI bevestigt de ontvangst van de melding, brengt de integriteitsmelding in procedure, bespreekt deze in de integriteitsdriehoek (zie voor taken en samenstelling hierna) en heeft de regie op het proces. Hij zorgt in alle fases voor verslaglegging en informeert tezijnertijd de melder over het resultaat van de beoordeling. De VPI doet periodiek op hoofdlijnen verslag van de meldingshistorie aan het fractievoorzittersoverleg.

De VPI:
- Adviseert over integriteit.
- Behandelt meldingen van (vermoedens van) integriteitsschendingen aan de hand van de in dit protocol beschreven processtappen.
- Ondersteunt de burgemeester bij het uitoefenen van zijn wettelijke taak.
- Kan de integriteitscoördinator benaderen over een melding.

Integriteitscoördinator
- Ondersteunt de burgemeester en de integriteitsdriehoek.
- Is vraagbaak voor en geeft advies aan de burgemeester, de secretaris, het bestuur en de ambtelijke organisatie over beleid en procedures.

Griffier
- Ondersteunt de burgemeester, de integriteitsdriehoek, de raad, het fractievoorzittersoverleg en individuele raadsleden bij de uitoefening van hun rol.
- Is vraagbaak voor en geeft advies aan raadsleden en leden van raadscommissies over de vraag of een handeling een schending is.

Secretaris
- Ondersteunt de burgemeester, de integriteitsdriehoek, het college en individuele collegeleden bij de uitoefening van hun rol.
- Is vraagbaak voor en geeft advies aan collegeleden en leden van collegecommissies over de vraag of een handeling een schending is.

Integriteitsdriehoek
De integriteitsdriehoek bespreekt en beoordeelt integriteitsmeldingen. Als een melding een raadslid of een lid van een raadscommissie betreft, bestaat de driehoek uit de burgemeester, de griffier en de VPI. Betreft de melding een wethouder of een lid van een collegecommissie, dan bestaat de driehoek uit de burgemeester, de secretaris en de VPI. Heeft een melding betrekking op de burgemeester dan bestaat de driehoek uit de locoburgemeester, de secretaris en de VPI.

Fractievoorzittersoverleg

- *Adviseert* over een casus waarin een raadslid niet het bestuurlijk advies van de integriteitsdriehoek opvolgt.
- Vormt het klankbord voor de burgemeester waarmee deze tussentijds kan overleggen over trajecten rondom (vermeende) integriteitsschendingen door raadsleden en leden van raadscommissies.
- Bespreekt raadsvoorstellen over aan een raadslid of wethouder op te leggen sancties.
- Bespreekt vermoedens van misstanden van de burgemeester.
- Kan opdracht geven tot vervolgonderzoek in geval van misstanden van de burgemeester.

College

- Spreekt zich uit over een casus waarin een wethouder niet het bestuurlijk advies van de integriteitsdriehoek opvolgt.
- Vormt het klankbord voor de burgemeester waarmee deze tussentijds kan overleggen over trajecten rondom (vermeende) integriteitsschendingen door collegeleden of leden van collegecommissies.
- Bespreekt raadsvoorstellen over aan een raadslid of wethouder op te leggen sancties.
- Bespreekt vermoedens van misstanden van de burgemeester.
- Kan opdracht geven tot vervolgonderzoek in geval van misstanden van de burgemeester.

Raad

- Spreekt zich uit over een passende sanctie bij integriteitsschendingen en betrekt daarbij de uitkomsten van het onderzoek.

Waar in dit protocol wordt gesproken over raadslid, wordt tevens raadscommissielid bedoeld. Waar gesproken wordt over collegelid wordt tevens collegecommissielid bedoeld. Waar wordt gesproken over 'hij', wordt tevens 'zij' bedoeld.

Procesfasen

- Bespreken vermoeden van misstand met betreffende persoon
- Ambtelijk advies griffier dan wel secretaris
- OF melding bij VPI
- Adviesvraag aan integriteitsdriehoek
- Feitenonderzoek: de vaststelling of er grond is voor een verdenking. Getoetst wordt op: de aard van het feit, de ernst van de zaak, de valideerbaarheid van feiten en omstandigheden, de positie en persoon van de bron en de persoon van de (vermeende) schender, de geloofwaardigheid/waarschijnlijkheid van signalen, de actualiteit en spoedeisendheid van de melding
- Bestuurlijk advies
- Vooronderzoek (bij gronden voor een verdenking, hierbij wordt ook de context meegenomen en de mate van verwijtbaarheid beoordeeld)
- Definitief bestuurlijk advies
- Vervolgonderzoek door externe deskundigen (bij gronden voor een verdenking en bij complexe casus of ontkenning vermeende schender, hierbij wordt ook de context meegenomen en de mate van verwijtbaarheid beoordeeld, tevens wordt geadviseerd over op te leggen sancties)
- Beslissing raad sancties

Processtappen

Twijfel raadslid (wethouder) over eigen voorgenomen handeling of over eigen reeds uitgevoerde handeling

In geval van twijfel over eigen voorgenomen handelen of over een eigen reeds uitgevoerde handeling, kan een raadslid advies vragen aan de griffier en een wethouder aan de secretaris. Als het een voorgenomen handeling betreft en het raadslid (de wethouder) is het eens met het advies, is de kwestie daarmee afgedaan. Als het raadslid (de wethouder) het er niet mee eens is of de kwestie wordt door de griffier als complex aangemerkt wordt een adviesaanvraag bij de integriteitsdriehoek neergelegd. De integriteitsdriehoek stelt dan middels een feitenonderzoek vast of er grond is om tot een (mogelijke) integriteitsschending te concluderen en formuleert een

bestuurlijk advies. In geval van een voorgenomen handeling beslist het raadslid (de wethouder) om deze al dan niet uit te voeren. Burgemeester en raadslid c.q. wethouder overleggen in geval van een reeds uitgevoerde handeling over de eventueel te nemen vervolgstappen. Als het raadslid (de wethouder) het daarmee oneens is kan de burgemeester opdracht geven tot een vervolgonderzoek door externe deskundigen. Ook kunnen er sancties volgen (raadsvoorstel).

Bij twijfel bij de burgemeester over zijn eigen voorgenomen of reeds uitgevoerde handeling geldt dezelfde procedure als voor een wethouder, met dien verstande dat bij een reeds uitgevoerde handeling het overleg over eventuele vervolgstappen met college en FVO plaatsvindt. Bekeken wordt of de gevolgen van de handeling ongedaan gemaakt kunnen worden.

Vermoeden misstand raadslid (wethouder) bij nog niet uitgevoerde handeling

Degene die twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een raadslid (wethouder):
A. waarschuwt dit raadslid (deze wethouder), verwoordt zijn twijfels, wijst op gedragscode en protocol en verwijst het raadslid (de wethouder) voor advies naar de griffier (secretaris): hierna volgen processtappen 1 t/m 8, OF
B. meldt dit (desgewenst anoniem) bij de VPI: deze legt de melding voor aan de integriteitsdriehoek, waarna de processtappen 3 t/m 8 volgen.

1. Het raadslid (wethouder) vraagt ambtelijk advies aan de griffier (secretaris).
2. Als de griffier (secretaris) aangeeft dat het een ingewikkelde kwestie is of als het raadslid (wethouder) het niet eens is met het advies van de griffier (secretaris), wordt de adviesvraag voorgelegd aan de integriteitsdriehoek.
3. De integriteitsdriehoek stelt middels een feitenonderzoek vast of er grond is om tot een integriteitsschending te concluderen en formuleert een bestuurlijk advies.
4. Is de conclusie dat de handeling geen integriteitsschending is, dan is de zaak daarmee afgedaan.
5. Mocht de conclusie zijn dat zulks wel het geval is, dan verricht de integriteitsdriehoek een vooronderzoek, stelt het raadslid (wethouder) in de gelegenheid zijn zienswijze op de bevindingen te geven en formuleert een definitief bestuurlijk advies.
6. Als een raadslid (wethouder) van het bestuurlijk advies afwijkt, meldt hij dit zelf bij het FVO (het college).
7. Gebeurt deze melding niet, dan meldt de burgemeester bij het FVO (het college) dat er van het bestuurlijk advies wordt afgeweken.
8. Het FVO (het college) kan *adviseren* over de casus.

Vermoeden misstand raadslid (wethouder) bij reeds uitgevoerde handeling

Degene die twijfelt over een vermeende integriteitsschending door een raadslid (wethouder) bij een reeds uitgevoerde handeling:
A. bespreekt dit met het raadslid (de wethouder): hierna volgen de processtappen 1 t/m 5 en a t/m e, OF
B. meldt dit (desgewenst anoniem) bij de VPI, waarna de processtappen 3 t/m 5 en a t/m e volgen.

a. Mocht de conclusie van dit advies zijn dat de handeling een integriteitsschending was en wordt dit door het raadslid (wethouder) erkend, dan overleggen burgemeester en raadslid (wethouder) over de volgende stappen.
b. Is de conclusie dat de handeling een integriteitsschending was, maar het raadslid (wethouder) erkent dit niet of de casus is te complex, dan kan de burgemeester de opdracht geven tot een vervolgonderzoek door externe deskundigen. Hij meldt dit in een besloten vergadering aan het FVO en aan het college. Ook bij een vervolgonderzoek wordt het principe van hoor en wederhoor toegepast.
c. Het raadslid (wethouder) informeert de raad (en het college) over de schending en of deze ongedaan kan worden gemaakt.
d. De burgemeester geeft middels een door de griffier (in geval van een raadslid) dan wel de secretaris (in geval van een wethouder) op te stellen raadsvoorstel advies aan de raad over op te leggen sancties. Hij laat zich daarbij adviseren door de VPI. Alvorens hij zijn advies in de raad aan de orde stelt informeert hij het FVO in een besloten vergadering en het

college. Als er een vervolgonderzoek door externe deskundigen heeft plaatsgevonden betrekt de burgemeester de resultaten van dit vervolgonderzoek bij zijn advies aan de raad. De VPI wordt uitgenodigd voor de bespreking in het FVO en het college. Het feit dat het raadslid (wethouder) de kwestie zelf aanhangig heeft gemaakt wordt meegewogen.

e. De raad besluit over een eventuele sanctie op basis van het onderzoek en het advies van de burgemeester.

In geval van een integriteitsschending door een wethouder
De raad beoordeelt geheel zelfstandig de politieke consequenties die de integriteitsschending voor een wethouder zou moeten hebben. Daarover adviseert de burgemeester niet.

Vermoeden misstand burgemeester bij nog niet uitgevoerde handeling

Degene die twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van de burgemeester:
A. waarschuwt de burgemeester, verwoordt zijn twijfels, wijst op gedragscode en protocol en verwijst de burgemeester voor advies naar de secretaris: hierna volgen de processtappen 1 t/m 5 en A1 en A2 (zie hierna), OF
B. meldt dit (desgewenst anoniem) bij de VPI: de processtappen 3 t/m 5 en A1 en A2 (zie hierna) worden doorlopen.

A1. Mocht de conclusie zijn dat er sprake is van een integriteitsschending, dan informeert de burgemeester zelf het FVO en het college. FVO en college kunnen zich uitspreken over de casus.
A2. Als de burgemeester van het advies afwijkt, meldt hij dit zelf aan college en FVO.

Vermoeden misstand burgemeester bij reeds uitgevoerde handeling

Degene die twijfelt over een vermeende misstand bij een door de burgemeester reeds uitgevoerde handeling:
A. bespreekt dit met de burgemeester: hierna volgen de processtappen 1 t/m 5 en A1, A3 en A4, OF
B. meldt dit (desgewenst anoniem) bij de VPI: waarna de processtappen 3 t/m 5 en A1, A3 en A4 volgen.

A3. Mocht de conclusie van dit advies zijn dat de handeling een integriteitsschending was en wordt dit door de burgemeester erkend, dan overlegt de burgemeester met FVO en college over de volgende stappen.
A4. Is de conclusie dat de handeling een integriteitsschending was, maar de burgemeester erkent dit niet of de casus is te complex, dan kunnen FVO/college de opdracht geven tot een vervolgonderzoek door externe deskundigen. Ook bij een vervolgonderzoek wordt het principe van hoor en wederhoor toegepast. Hierna vindt overleg plaats met FVO/college over vervolgstappen. Hierbij wordt bekeken of de schending ongedaan kan worden gemaakt.

Sancties

Als is komen vast te staan dat een politieke ambtsdrager een integriteitsschending heeft begaan, kan dat tot een sanctie leiden. Deze sanctie dient proportioneel te zijn. Bij het bepalen van de sanctie spelen de aard van de schending en de context waarbinnen de schending heeft plaatsgevonden een belangrijke rol. Niet alle schendingen zijn even zwaar en moeten of kunnen op dezelfde manier worden gesanctioneerd. Schendingen die de zuiverheid van de besluitvorming raken, zoals belangenverstrengeling, corruptie en sommige kwesties rondom het gebruik van informatie, raken aan de kerntaak van politieke ambtsdragers en zijn om die reden het ernstigst. Hier zijn de gevolgen voor burgers en het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur het meest in het geding. Bij dergelijke schendingen passen in de regel dan ook de zwaarste sancties. Een te lichte sanctie die volgt op een ernstige schending kweekt onbegrip en tast de geloofwaardigheid aan; hetzelfde geldt voor een te zware sanctie op een lichte schending.
Van belang is vervolgens om zowel verzwarende als verzachtende omstandigheden in kaart te brengen. Was er sprake van opzet? Van naïviteit? Is de politieke ambtsdrager onder druk gezet? Heeft de politieke ambtsdrager de kwestie zelf aanhangig gemaakt? Hoe groot is de ontstane schade? Hoe ernstiger de schending en hoe duidelijker de regel die is overtreden, hoe minder snel er een verzachtende omstandigheid zal worden aangenomen.

Er zijn verschillende sancties die aan de orde kunnen zijn:
Sancties voor raadsleden:

- aanspreken
- motie van treurnis
- motie van afkeuring
- motie van wantrouwen
- als een raadslid in strijd met art. 15 lid 1 van de Gemeentewet handelt, kan de raadsvoorzitter hem schorsen; de raadsvoorzitter legt de zaak aan de raad voor in de eerstvolgende raadsvergadering; de raad kan het raadslidmaatschap vervallen verklaren, maar kan ook de schorsing opheffen (art. X8 Kieswet)
- de raad kan ook ambtshalve het raadslidmaatschap van een raadslid dat in strijd met art. 15 lid 1 van de Gemeentewet handelt vervallen verklaren (art. X8 Kieswet)
- als een raadslid een met het raadslidmaatschap onverenigbare betrekking vervult (als bedoeld in art. 13 Gemeentewet) vervalt zijn raadslidmaatschap (art. X1 Kieswet)
- strafrechtelijke vervolging
- sommige overtredingen van de gedragscode leveren daarnaast ook een strafbaar feit op waarvan aangifte kan of moet worden gedaan en die kunnen leiden tot strafrechtelijke vervolging. Te denken is hierbij aan het lekken van niet-openbare informatie, het aannemen van steekpenningen (corruptie) of onjuist declareren (fraude).

Sancties voor wethouders:

- aanspreken
- motie van treurnis
- motie van afkeuring
- motie van wantrouwen
- schorsing en ontslag
- wijziging portefeuilleverdeling college
- bezoldiging verminderen
- strafrechtelijke vervolging

Sancties voor de burgemeester (op te leggen door de Minister BZK of de Kroon):

- Op grond van artikel 39 Rechtspositiebesluit burgemeesters kan een burgemeester worden geschorst in het belang van een goede uitoefening van het ambt.
- Ingevolge artikel 41 Rechtspositiebesluit burgemeesters is het de burgemeester gedurende de schorsing niet toegestaan de gemeentelijke dienstgebouwen te betreden.
- De burgemeester kan ingevolge artikel 44 Rechtspositiebesluit burgemeesters worden ontslagen op grond van (voor zover hier relevant):
  a. onbekwaamheid of ongeschiktheid voor het door hem beklede ambt, anders dan uit hoofde van ziekten of gebreken;
  b. een aanbeveling van de gemeenteraad tot ontslag wegens een verstoorde verhouding tussen de burgemeester en de raad als bedoeld in artikel 61b, tweede lid, van de Gemeentewet;
  c. andere gronden.
- Op grond van art. 62 Gemeentewet kan een burgemeester bij Koninklijk Besluit worden geschorst. Deze schorsing is geen disciplinaire maatregel, maar dient om tijd te creëren voor (eventueel ook gerechtelijk) onderzoek.

Los van de mogelijke sancties zal er ook sprake zijn van negatieve media-aandacht, die een behoorlijke impact op betrokkenen heeft.

Openbaar en niet openbaar

De burgemeester is op grond van zijn wettelijke zorgplicht op het terrein van de bestuurlijke integriteit de bestuurlijk verantwoordelijke voor het gehele traject. Hij verzorgt in dat verband ook de informatievoorziening naar de betrokken gremia. Indien daartoe aanleiding bestaat kan hij op onderdelen van adviezen en rapportages of bijlagen daarbij geheimhouding opleggen ingevolge de artikelen 25 en 55 van de Gemeentewet en op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

- Ambtelijke adviezen zijn niet openbaar.
- Een anonieme melder blijft anoniem.
- Bestuurlijke adviezen van de integriteitsdriehoek na feitenonderzoek en na vooronderzoek zijn in geval van nog niet uitgevoerde handelingen niet openbaar.

- Bestuurlijke adviezen van de integriteitsdriehoek na feitenonderzoek en na vooronderzoek in geval van reeds uitgevoerde handelingen zijn openbaar, ongeacht of hieruit blijkt dat er wel of geen integriteitsschending aan de orde is.
  Ook wanneer er opdracht wordt gegeven tot een vervolgonderzoek zijn deze bestuurlijke adviezen openbaar, ongeacht of hieruit blijkt dat er wel of geen sprake is van een integriteitsschending.
  Deze adviezen worden in eerste instantie door de griffier respectievelijk de secretaris alleen aan de betrokken politieke ambtsdrager verstrekt en door de burgemeester aan het FVO en het college. Deze adviezen worden openbaar op het moment waarop de zaak middels een raadsvoorstel aan de raad wordt voorgelegd. Als er geen sprake is van een integriteitsschending gebeurt openbaarmaking in overleg met de melder en degene die de melding betreft.
- Eindrapportages van door externe deskundigen uitgevoerde vervolgonderzoeken zijn openbaar indien hieruit blijkt dat er sprake is van een integriteitsschending. Deze rapportages worden in eerste instantie door de griffier respectievelijk de secretaris alleen aan de betrokken politieke ambtsdrager verstrekt en door de burgemeester aan het FVO en het college. Deze rapportages worden openbaar op het moment waarop de zaak middels een raadsvoorstel aan de raad wordt voorgelegd.
- Tot het moment van openbaarmaking van stukken wordt geheimhouding opgelegd op alles wat te maken heeft met het onderzoek.
- De vergaderingen van het FVO waarin over lopende integriteitskwesties wordt gesproken zijn niet openbaar. Er wordt geheimhouding opgelegd. Ook in collegevergaderingen waarin over lopende integriteitskwesties wordt gesproken wordt geheimhouding opgelegd.
- De raad bespreekt schendingen en sancties in openbaarheid.

Communicatie

Interne en externe communicatie over meldingen en onderzoeken geschiedt onder verantwoordelijkheid van de burgemeester.

Nadat de burgemeester de zaak middels een raadsvoorstel aan de raad heeft voorgelegd, maar nog vóór het raadsdebat, wordt de pers door de burgemeester op de hoogte gesteld.
Geen van de andere betrokkenen spreekt met de pers voordat de burgemeester de pers op de hoogte heeft gesteld. Idealiter spreekt afgezien van de burgemeester niemand tot na het raadsdebat met de pers, omdat dat de kans op een onpartijdige behandeling van de zaak sterk vergroot.

Evaluatie

De integriteitsdriehoek voert na de raadsvergadering waarin een integriteitskwestie aan de orde is gekomen een evaluatiegesprek met de politieke ambtsdrager waarnaar onderzoek is verricht.

Handelingen ambtenaren

Op (vermeende) integriteitsschendingen van ambtenaren van de gemeente Weert wordt in 2018 de "Regeling Melding Vermoeden Misstand gemeente Weert 2018" van toepassing. Ambtenaar is een ieder die op grond van een aanstelling, een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht of anderszins bij de gemeente Weert werkzaam is of is geweest, waarbij niet langer dan een periode van 1 jaar na de ontslagdatum is verstreken. Voor hen die in dienst zijn/waren van het college van burgemeester en wethouders is het college bevoegd gezag. Bij vermoedens van integriteitsschendingen door de raadsgriffier of het griffiepersoneel is de werkgeverscommissie voor de griffie bevoegd gezag. Tot het moment van inwerkingtreding van deze meldingsregeling is de "Regeling Klokkenluiders gemeente Weert 2005" nog van toepassing.

Periodieke bespreking integriteit, gedragscode en geanonimiseerd overzicht meldingen

Periodiek vindt er een 'bewustzijnsavond integriteit' plaats voor raads- en commissieleden en collegeleden. Griffier en secretaris houden een register bij van aan hen gestelde vragen op het gebied van integriteit. De VPI houdt een register bij van meldingen van (vermeende) integriteitsschendingen, de naar aanleiding daarvan verrichte onderzoeken en de verstrekte

adviezen en uitgebrachte rapportages. De drie registers worden (in geanonimiseerde vorm) betrokken bij de jaarlijkse bespreking van integriteit. Dit gebeurt zorgvuldig op een manier die geen link met betrokkenen mogelijk maakt.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Weert in zijn vergadering van 27 maart 2018.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans